

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 173/21
Luxemburg, 6 octombrie 2021

Hotărârea în cauza C-487/19,
W. Z. (Camera de control extraordinar și cauze publice a Curții Supreme –
Numire)

Mutarea unui judecător fără consimțământul acestuia la o altă instanță sau între două secții ale aceleiași instanțe poate aduce atingere principiilor inamovibilității și independenței judecătorilor

Ordonanța prin care o instanță, care se pronunță în ultim grad și în complet de judecător unic, a respins calea de atac formulată de un judecător care a fost mutat împotriva voinței sale trebuie considerată că este neavenită dacă numirea acestui judecător unic a intervenit cu încălcarea vădită a normelor fundamentale privind instituirea și funcționarea sistemului judiciar în cauză

În luna august a anului 2018, judecătorul W. Ż. a fost transferat de la secția Sąd Okręgowy w K. (Tribunalul Regional din K., Polonia), în cadrul căreia își desfășurase activitatea până la acel moment, la o altă secție a acestei instanțe. W. Ż. a introdus împotriva acestei decizii o contestație la Krajowa Rada Sądownictwa (Consiliul național al magistraturii, Polonia, denumit în continuare „KRS”) care, prin rezoluția din 21 septembrie 2018, a constatat că nu era necesară pronunțarea asupra fondului. Ulterior, W. Ż. a introdus împotriva acestei rezoluții o cale de atac la Sąd Najwyższy (Curtea Supremă, Polonia).

În paralel cu această cale de atac, W. Ż. a introdus de asemenea o cerere de recuzare a tuturor judecătorilor Sąd Najwyższy care își desfășoară activitatea în Camera de control extraordinar și cauze publice (denumită în continuare „Camera de control”) a acestei instanțe, chemată în principiu să se pronunțe asupra acestei căi de atac. El a susținut că, din cauza modalităților numirii lor, membrii acestei camere nu prezentau garanțiile de independență și de imparțialitate necesare.

În această privință, W. Ż. a susținut în special că propunerea de numire în funcția de judecător la Sąd Najwyższy a tuturor persoanelor care își desfășurau activitatea în Camera de control și vizate de cererea de recuzare a fost prezentată în Rezoluția nr. 331/2018 a KRS din 28 august 2018. Această rezoluție a făcut obiectul, în integralitate, a unei căi de atac la Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă, Polonia), care a fost introdusă de alți participanți la procedura de numire pe care KRS nu îi propusese Președintelui Republicii Polone pentru numirea în funcția de judecător la Sąd Najwyższy. În pofida acestei căi de atac și a suspendării executării acestei rezoluții care a fost dispusă de Curtea Administrativă Supremă, Președintele Republicii a numit în posturile de judecător la Camera de control pe unii dintre candidații prezentați în rezoluția menționată.

În pofida procedurilor pendinte și, ulterior, pe baza aceleiași Rezoluții nr. 331/2018 a KRS, la 20 februarie 2019, Președintele Republicii Polone l-a numit pe A. S. în funcția de judecător la Sąd Najwyższy în cadrul Camerei de control. La 8 martie 2019, cu puțin timp înainte de începutul ședinței Camerei civile a Sąd Najwyższy, chemată să se pronunțe asupra cererii de recuzare sus-menționate, A. S. pronunțându-se în complet de judecător unic al Camerei de control, fără a dispune de dosar și fără să îl asculte pe W. Ż., a dat o ordonanță prin care a respins pe motiv de inadmisibilitate calea de atac formulată de W. Ż.

Acesta este contextul în care Camera civilă a Sąd Najwyższy a sesizat Curtea cu titlu preliminar.

În hotărârea pronunțată astăzi Curtea amintește mai întâi că principiul protecției jurisdicționale efective a drepturilor conferite justițiabililor de dreptul Uniunii constituie un principiu general al

dreptului Uniunii care decurge din tradițiile constituționale comune ale statelor membre, care a fost consacrat de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale¹ și care, în prezent, este enunțat de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”)². În continuare, Curtea subliniază că **o instanță de drept comun poloneză precum un Sąd Okręgowy (tribunal regional), la care W. Ż. este repartizat în calitate de judecător**, poate fi chemată să statueze cu privire la chestiuni legate de aplicarea sau interpretarea dreptului Uniunii și că aceasta **face parte**, prin urmare, în calitate de „instanță”, în sensul definit de acest drept, **din sistemul polonez de căi de atac în „domeniile reglementate de dreptul Uniunii”, în sensul TUE³**. Pentru a garanta că o asemenea instanță este în măsură să asigure protecția jurisdicțională efectivă impusă în acest mod, **prezervarea independenței acesteia este primordială**.

Potrivit Curții, **mutarea unui judecător fără consimțământul acestuia la o altă instanță sau între două secții ale aceleiași instanțe este potențial de natură să aducă atingere principiilor inamovibilității și independenței judecătorilor**. Astfel, o asemenea mutare poate constitui un mijloc de exercitare a unui control asupra conținutului deciziilor judiciare întrucât este susceptibilă nu numai să afecteze întinderea atribuțiilor magistraților în cauză și examinarea dosarelor care le-au fost încredințate, ci și să aibă consecințe notabile asupra vieții și a carierei acestora și pe această cale să producă efecte analoge celor ale unei sancțiuni disciplinare. În acest context, Curtea precizează că **cerința independenței judecătorilor impune ca regimul aplicabil mutării judecătorilor fără consimțământul acestora să prezinte, ca și în cazul normelor în materie disciplinară, în special garanțiile necesare pentru a se evita orice risc ca această independență să fie pusă în pericol prin intervenții externe directe sau indirecte**. Astfel, chiar și atunci când asemenea măsuri de mutare în lipsa consimțământului sunt adoptate, precum în contextul cauzei principale, de președintele instanței de care aparține judecătorul vizat de acestea în afara cadrului regimului disciplinar aplicabil judecătorilor, este necesar ca măsurile respective să nu poată fi decise decât pentru motive legitime, legate în special de o repartizare a resurselor disponibile care permit să se asigure o bună administrare a justiției, iar asemenea decizii să poată fi contestate în justiție, în conformitate cu o procedură care garantează pe deplin drepturile consacrate de cartă, mai ales dreptul la apărare.

Curtea se pronunță în final cu privire la aspectul dacă, având în vedere **împrejurările în care a intervenit numirea lui A. S.**, se poate considera că acest judecător reprezintă o „instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege, în sensul dreptului Uniunii”. Curtea arată în această privință că, **privite împreună, împrejurările respective⁴ sunt**, sub rezerva aprecierilor finale care sunt în sarcina instanței de trimitere, **de natură să poată să conducă, pe de o parte, la concluzia că numirea judecătorului în cauză a intervenit cu încălcarea vădită a normelor fundamentale ale procedurii de numire a judecătorilor la Sąd Najwyższy**, care fac parte integrantă din instituirea și din funcționarea sistemului judiciar polonez. Pe de altă parte, și sub aceeași rezervă, toate împrejurările menționate pot deopotrivă să determine instanța de trimitere să concluzioneze că **condițiile în care a intervenit în acest mod numirea judecătorului în cauză au pus în pericol integritatea rezultatului la care a condus procesul de numire în discuție în litigiul principal, contribuind la nașterea în percepția justițiabililor a unor îndoieli legitime referitoare la impenetrabilitatea acestui judecător în privința unor elemente exterioare și la neutralitatea sa în raport cu interesele care se înfruntă, precum și a unei lipse a aparenței de independență sau de imparțialitate a**

¹ Articolele 6 și 13.

² Articolul 47.

³ Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf.

⁴ Și anume: 1) numirea judecătorului în cauză la Camera de control a intervenit prin încălcarea deciziei definitive a Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) prin care s-a dispus suspendarea executării Rezoluției nr. 331/2018 a KRS, 2) această numire a intervenit fără a se aștepta Hotărârea Curții în cauza A. B. și alții (Numirea judecătorilor la Curtea Supremă – Căi de atac), [C-824/18](#) (a se vedea de asemenea Comunicatul de presă [nr. 31/21](#)), care a adus atingere efectivității sistemului trimiterii preliminare instituit prin articolul 267 TFUE, 3) independența KRS, care a propus persoana interesată pentru această numire, suscită îndoieli legitime și 4) numirea și ordonanța menționate au intervenit chiar dacă Sąd Najwyższy (Izba cywilna) [Curtea Supremă (Camera civilă)] era sesizată cu o cerere de recuzare îndreptată împotriva tuturor judecătorilor care se aflau la acel moment în funcție în cadrul Camerei de control.

acestui, de natură să aducă atingere încrederii pe care justiția trebuie să o inspire acestor justițiabili într-o societate democratică și într-un stat de drept.

În cazul în care instanța de trimitere ajunge la asemenea concluzii, va fi necesar să se considere că condițiile în care a intervenit în acest mod numirea judecătorului în cauză erau în speță de natură să excludă posibilitatea ca acesta, în complet de judecător unic, să constituie o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege, și, astfel, să îl împiedice să se pronunțe, într-un asemenea complet, cu privire la o măsură de mutare, în lipsa consimțământului, a unui judecător care, precum W.Ż., poate fi chemat să interpreteze și să aplice dreptul Uniunii. În acest caz, în conformitate cu principiul supremației dreptului Uniunii, ordonanța în litigiu ar trebui să fie considerată ca fiind neavenită, fără ca vreo dispoziție de drept național să se poată opune acestei constatări.

Pe baza acestor considerații, Curtea concluzionează că o instanță națională sesizată cu o cerere de recuzare formulată în cadrul unei căi de atac prin intermediul căreia un judecător în funcție în cadrul unei instanțe susceptibile să interpreteze și să aplice dreptul Uniunii contestă o decizie prin care a fost mutat fără consimțământul său are obligația, atunci când o asemenea consecință este indispensabilă având în vedere situația procedurală în cauză, pentru a garanta supremația dreptului Uniunii, să considere că este neavenită o ordonanță prin care o instanță care se pronunță în ultim grad și în complet de judecător unic a respins calea de atac respectivă, dacă din ansamblul condițiilor și al împrejurărilor în care s-a desfășurat procesul de numire a acestui judecător unic reiese că numirea a intervenit cu încălcarea vădită a normelor fundamentale care fac parte integrantă din instituirea și din funcționarea sistemului judiciar în cauză și că integritatea rezultatului la care a condus acest proces este pusă în pericol, generând îndoieli legitime, în percepția justițiabililor, în ceea ce privește independența și imparțialitatea judecătorului în cauză, astfel încât ordonanța menționată nu poate fi considerată că emană de la o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii și rezumatul acesteia se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106